

Metode de rezolvare a recurențelor

October 31, 2017

1 Sortarea prin interclasare (MergeSort)

Algorithm 1 Pseudocod mergesort

```
1: function MERGE( $V_1[1..n], V_2[1..m]$ )
2:   Let  $R[1..n + m]$ 
3:    $i = 0$ 
4:    $j = 0$ 
5:   while  $i < n$  and  $j < m$  do
6:     if  $V_1[i] < V_2[j]$  then  $R[i + j] = V_1[i + +]$ 
7:     else  $R[i + j] = V_2[j + +]$ 
8:     end if
9:   end while
10:  while  $i < n$  do
11:     $R[i + j] = V_1[i + +]$ 
12:  end while
13:  while  $j < m$  do
14:     $R[i + j] = V_2[j + +]$ 
15:  end while
16: end function
17:
18: function MERGESORT( $V[1..n], start, end$ )
19:  if  $start \geq end$  then return
20:  end if
21:   $middle = (start + end)/2$ 
22:  MergeSort( $V, start, middle$ )
23:  MergeSort( $V, middle, end$ )
24:  return Merge( $V[start..middle], V[middle..end]$ )
25: end function
```

Sortarea prin interclasare este un algoritm de tip Divide et Impera și funcționează după următoarea schemă:

1. Imparte lista inițială (de dimensiune n) în n subliste de dimensiune 1 (pentru care sortarea este trivială).

2. Aplică funcția `merge()` în mod repetat pentru a obține noi subliste sortate, de dimensiune dublă. În final se obține lista inițială sortată.

Recurența pentru MergeSort se poate rezolva ușor dacă se observă că problema inițială $T(n)$ se împarte în 2 subprobleme $T(n/2)$, la a căror complexitate se adună cea pentru `merge()`. Se observă cu ușurință că funcția `merge()` are complexitatea $\Theta(n)$ (deoarece parcurge elementele celor doi vectori o singură dată). Rezultă că MergeSort are recurența de forma:

$$T(n) = 2T(n/2) + \Theta(n)$$

Folosind metoda iterației sau cea a arborilor de recurență, rezultă $T(n) \in \Theta(n \log(n))$.

2 Metoda substituției

2.1 Prezentare

Metoda substituției se folosește atunci când este posibilă intuirea complexității unei probleme care are atașată o relație de recurență. După ce se găsește soluția, aceasta trebuie verificată folosind inducția matematică. Schema pentru metoda substituției este:

- alegem soluția:
  - știm complexitatea pentru o recurență asemănătoare
  - stabilim limite inferioare și superioare din ce în ce mai apropiate de soluție
  - se folosesc celelalte metode studiate
- verificăm apartenența lui $T(n)$ la o anumită clasă de complexitate prin inducție:
  - caz de bază
  - pas de inducție de tipul $P(n) \Rightarrow P(n+1)$ sau $P(n/k) \Rightarrow P(n)$

2.2 Aplicarea metodei pentru MergeSort

Ne propunem să oferim o demonstrație formală a faptului că algoritmul MergeSort are complexitatea $\Theta(n \log(n))$.

Fie $T(n) = 2T(n/2) + \Theta(n)$ și ceea ce trebuie demonstrat $P(n) : T(n) \in \Theta(n \log(n))$

$$P(n) : \exists c_1, c_2 \in R_+, n_0 \in N, c_1 n \log_2 n \leq T(n) \leq c_2 n \log_2 n, \forall n \geq n_0$$

1. Caz de bază

$n = 0$ sau $n = 1$ nu sunt cazuri valide (primul ar duce la $\log_2 0$, iar din al doilea ar rezulta că $T(1) = 0$), de aceea pornim de la $n = 2$.

$$P(2) : T(2) \in \Theta(2\log_2 2) \Rightarrow 2c_1 \leq T(2) \leq 2c_2 \Rightarrow 2c_1 \leq 2T(1) + 2c \leq 2c_2$$

$$\Rightarrow c_1 \leq T(1) + c \leq c_2, T(1) = 1 \Rightarrow c_1 \leq c + 1 \leq c_2$$

Putem alege $c_1 = 1/2$, $c = 1$, $c_2 = 3$, iar inegalitatea este satisfăcută. Astfel, $P(2)$ este adevărată.

2. Pasul de inducție: $P(n/2) \Rightarrow P(n)$
 Presupunem că $P(n/2) : T(n/2) \in \Theta(n/2\log_2 n/2)$ este adevărată $\forall n \geq 2$

$$\Rightarrow \exists c_1, c_2 \in R_+^*, n_0 \in N, c_1 \frac{n}{2} \log_2 \frac{n}{2} \leq T(\frac{n}{2}) \leq c_2 \frac{n}{2} \log_2 \frac{n}{2}, \forall n \geq n_0$$

Inmulțim inegalitatea cu 2 și adunăm $c * n$

$$\Rightarrow 2c_1 \frac{n}{2} \log_2 \frac{n}{2} + cn \leq 2T(\frac{n}{2}) + cn \leq 2c_2 \frac{n}{2} \log_2 \frac{n}{2} + cn$$

$$\Rightarrow c_1 n \log_2 \frac{n}{2} + cn \leq T(n) \leq c_2 n \log_2 \frac{n}{2} + cn$$

$$\Rightarrow c_1 n (\log_2 n - 1) + cn \leq T(n) \leq c_2 n (\log_2 n - 1) + cn$$

$$\Rightarrow c_1 n \log_2 n - c_1 n + cn \leq T(n) \leq c_2 n \log_2 n - c_2 n + cn$$

$$\Rightarrow c_1 n \log_2 n \leq c_1 n \log_2 n + n(c - c_1) \leq T(n) \leq c_2 n \log_2 n + n(c - c_2) \leq c_2 n \log_2 n$$

Pentru $c - c_1 \geq 0$ și $c - c_2 \leq 0$, inegalitatea de mai sus este adevărată. Cum putem alege c_1 arbitrar oricât de mic și c_2 arbitrar oricât de mare $\Rightarrow P(n)$ adevărată. Conform ipotezei de inducție, rezultă că $P(n)$ este adevărată $\forall n \geq 2$.

3 Teorema Master

Teorema Master este o metodă generală de rezolvare a anumitor tipuri de recurențe. Putem afirma că teorema Master ne oferă o "rețetă" de rezolvare a recurențelor, însă dezavantajul constă în faptul că ea nu este aplicabilă în orice situație.

3.1 Enunțul teoremei

Fie o recurență de forma $T(n) = aT(n/b) + f(n)$, unde $a \geq 1, b \geq 1$ constante și $f(n)$ o funcție asimptotic crescătoare pozitivă. Putem afirma că $T(n)$ aparține unei anumite clase de complexitate, în următoarele cazuri:

1. Dacă $f(n) \in O(n^{\log_b a - \epsilon})$, pentru o constantă $\epsilon > 0$, atunci $T(n) \in \Theta(n^{\log_b a})$.
2. Dacă $f(n) \in \Theta(n^{\log_b a} \log_2^k n)$, atunci $T(n) \in \Theta(n^{\log_b a} \log_2^{k+1} n)$.
3. Dacă $f(n) \in \Omega(n^{\log_b a + \epsilon})$, pentru o constantă $\epsilon > 0$ și $af(n/b) \leq cf(n)$ pentru o constantă $c < 1$ și pentru un n suficient de mare, atunci $T(n) \in \Theta(f(n))$.

Pentru a ne da seama în ce caz ne aflăm, este recomandat să comparăm $f(n)$ cu $n^{\log_b a}$:

- dacă sunt egale $\Rightarrow$ caz 2
- dacă $f(n)$ este polinomial mai mare decât $n^{\log_b a} \Rightarrow$ caz 3
- dacă $f(n)$ este polinomial mai mic decât $n^{\log_b a} \Rightarrow$ caz 1

3.2 Math cheatsheet

- $\sum_{k=1}^n k = \frac{n(n+1)}{2} \approx \frac{n^2}{2}$
- $\sum_{k=1}^n k^2 = \frac{n(n+1)(2n+1)}{6} \approx \frac{n^3}{3}$
- $\sum_{k=1}^n k^3 = \frac{n^2(n+1)^2}{4} \approx \frac{n^4}{4}$
- $\sum_{k=1}^n k^\alpha \approx \frac{n^{\alpha+1}}{\alpha+1}$
- $x_{n+1} = qx_n \Rightarrow \sum_{k=1}^n x_k = x_0 \frac{q^{n+1} - 1}{q - 1}$

4 Exerciții

1. Arătați că $T(n) = 2T(n/2) + \Theta(n) \in \Theta(n + n \log_2 n)$.

2. Rezolvați următoarele recurențe:

(a) $T(n) = 3T(2n/3) + n^3 \log_2 n$

(b) $T(n) = T(n/4) + 1$

(c) $T(n) = 4T(n/2) + n\sqrt{n}$

(d) $T(n) = 16T(n/4) + n!$

(e) $T(n) = 8T(n/3) + 2^n$

(f) $T(n) = T(n/4) + \lg n$

(g) $T(n) = 4T(n/2) + \frac{n}{\lg n}$

(h) $T(n) = 3T(n/3) + n \lg n$

(i) $T(n) = T(n/2 - \log_2 n) + 1$

3. Demonstrați că $T(n) = 5T(n/4) + n \in \Theta(5n^{\log_4 5} - 4n)$

4. Studiați posibilitatea aplicării teoremei Master în următoarele cazuri:

(a) $T(n) = 2T(n/2) + n \log_2 n$

(b) $T(n) = 3T(n/3) + \frac{n}{\log_2 n}$

5. Rezolvați următoarele recurențe:

(a) $T(n) = 2T(n/2) + 1$

(b) $T(n) = 3T(n/3) + n/2$

(c) $T(n) = 3T(n/3) + n \log_2^2 n$

(d) $T(n) = 3T(n/4) + n \log_2 n$

(e) $T(n) = 5T(n/4) + n$